

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

18 FEBRUARI 1993

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Herziening van Titel VIII van de
Grondwet door artikel 132 opnieuw
op te nemen**

AMENDEMENTEN

N^r 2 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

Enig artikel

**Het voorgestelde artikel 132 aanvullen met
de volgende overgangsbepaling :**

« Overgangsbepaling :

De datum waarop het door de Kamers na 1 november 1992 aangenomen artikel 132 van de Grondwet in werking treedt, wordt door de Kamers bepaald overeenkomstig de bij artikel 131, laatste lid, voorgescreven wijze, nadat hen het resultaat van een vóór 31 december 1993 te houden volksraadpleging is meegedeeld.

De wet bepaalt de wijze waarop die volksraadpleging wordt georganiseerd, waarbij erop wordt toegezien dat de resultaten een beeld geven van het standpunt dat de inwoners van elke gemeenschap innemen. »

Zie :

- 738 - 92 / 93 :

- N^r 1 : Voorstel van de heer Busquin.
- N^r 2 : Amendement.

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

18 FÉVRIER 1993

REVISION DE LA CONSTITUTION

**Révision du Titre VIII de la
Constitution par la réinsertion de
l'article 132**

AMENDEMENTS

N° 2 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

Article unique

**Compléter l'article 132 proposé par la dispo-
sition transitoire suivante :**

« Disposition transitoire :

La date d'entrée en vigueur de l'article 132 de la Constitution voté par les Chambres postérieurement au 1er novembre 1992 sera fixée par les Chambres selon les modalités prévues à l'article 131, dernier alinéa, après que le résultat d'une consultation populaire, qui aura lieu avant le 31 décembre 1993, leur ait été communiqué.

La loi fixe les modalités d'organisation de cette consultation populaire en veillant à ce que les résultats puissent faire apparaître le point de vue des Belges appartenant à chacune des communautés. »

Voir :

- 738 - 92 / 93 :

- N^r 1 : Proposition de M. Busquin.
- N^r 2 : Amendement.

(*) Deuxième session de la 48e législature.

VERANTWOORDING

Als de Grondwet aan een diepgaande herziening wordt onderworpen, die de structuur en de instellingen van de Grondwet ingrijpend wijzigt en belangrijke gevolgen heeft voor het leven van elke burger, moet die burger in staat worden gesteld om zich over de genomen beslissingen uit te spreken. Alleen op die manier kan de groeiende kloof tussen de burger en 's lands leiders worden gedicht en wordt, wat nog belangrijker is, in België concrete gestalte gegeven aan de democratie.

Met het oog op de bescherming van de minderheden in dit land moeten de resultaten van de volksraadpleging duidelijk weergeven hoe men in elke gemeenschap afzonderlijk over die problemen denkt.

N° 3 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

(Subamendement op amendement n° 2)

Enig artikel

In fine van de voorgestelde tekst, tussen de woorden « van elke gemeenschap » en het woord « innemen », de woorden « en van elk gewest » invoegen.

N° 4 VAN DE HEER SIMONET c.s.

Enig artikel

In het voorgestelde artikel 132, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid invoegen :

« De afdeling wetgeving van de Raad van State is bevoegd voor het opmaken van de tekst waarbij de nummering van de artikelen van de Grondwet, alsmede de onderverdeling ervan wordt aangepast en de terminologie van de niet aan herziening onderworpen bepalingen wordt gewijzigd om deze in overeenstemming te brengen met de terminologie van de nieuwe bepalingen. »

VERANTWOORDING

Het voorgestelde artikel 132 voorziet in een technische « schoonmaakprocedure » van de tekst van de Grondwet die wel nuttig is, maar tegelijk een groot gevaar inhoudt.

Ten einde te voorkomen dat die procedure zou worden aangewend om de striktere vereisten te omzeilen die zijn bepaald bij artikel 131 en die betrekking hebben op een

JUSTIFICATION

Au moment d'adopter une révision profonde de la Constitution, modifiant sa structure et ses institutions de manière substantielle, avec d'importantes répercussions sur la vie de chaque citoyen, il est indispensable, pour combler le fossé qui s'agrandit de plus en plus, entre le citoyen et les dirigeants du pays, et plus encore pour garantir en Belgique l'expression concrète de la démocratie, de permettre à chaque citoyen belge de se prononcer sur les changements ainsi arrêtés.

Afin de préserver les minorités du pays, il importe que la consultation fasse ressortir de manière distincte la position de chacune des communautés.

D. REYNDERS
A. DUQUESNE
J. SIMONET

N° 3 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 1)

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots : « et des régions ».

D. REYNDERS
D. DUCARME
A. DUQUESNE
J. SIMONET

N° 4 DE M. SIMONET ET CONSORTS

Article unique

A l'article 132 proposé, entre le premier et le deuxième alinéa, insérer l'alinéa suivant :

« La section de législation du Conseil d'Etat est compétente pour rédiger le texte adoptant la numérotation de la Constitution ainsi que les subdivisions de celle-ci, et modifiant la terminologie des dispositions non soumises à révision pour les mettre en concordance avec la terminologie des nouvelles dispositions. »

JUSTIFICATION

L'article 132 proposé introduit une procédure de « nettoyage » technique du texte constitutionnel qui est certes utile mais également très dangereuse.

Afin de garantir que cette procédure ne permette pas de contourner les exigences plus strictes prévues à l'article 131 pour réviser au fond la Constitution, il semble

grondige herziening van de Grondwet, moet de redactie van de tekst aan een instelling van niet politiek gebonden deskundigen worden toevertrouwd.

Aangezien België voor dit soort van problemen over een officiële instelling beschikt, is het niet nodig een ommetje te maken via een college van deskundigen dat met dat doel officieus wordt ingesteld door degenen die besluiten een beroep te doen op artikel 132.

indispensable de confier la rédaction du texte à une institution d'experts non politiques.

La Belgique disposant d'une institution officielle pour ce genre de questions, il est inutile de faire le détour par un collège d'experts constitué officieusement et ponctuellement par ceux qui décident de recourir à l'article 132.

J. SIMONET
D. REYNDERS
D. DUCARME
A. DUQUESNE

N° 5 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

(Subamendement op amendement n° 1, stuk n° 738/2)

Enig artikel

1) In de voorgestelde tekst, in limine, de woorden « De grondwetgevende Kamers kunnen » vervangen door de woorden « Met instemming van de Koning kunnen de grondwetgevende Kamers ».

2) De laatste zin weglaten.

VERANTWOORDING

De voorgestelde wijziging is noodzakelijk voor de samenhang van de tekst.

N° 5 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 1, doc. n° 738/2)

Article unique

1) Faire précéder le texte proposé par les mots : « De commun accord avec le Roi ».

2) Supprimer la dernière phrase.

JUSTIFICATION

La cohérence de la rédaction nécessite un tel changement.

D. REYNDERS
D. DUCARME
A. DUQUESNE
J. SIMONET

N° 6 VAN DE HEER CHEVALIER

Enig artikel

Dit artikel aanvullen met de volgende « overgangsbepaling » :

« Overgangsbepaling :

Dit artikel houdt op uitvoering te hebben één jaar na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

VERANTWOORDING

Daar dit artikel onder titel VIII « Overgangsbepaling » staat gelibelleerd, dient de werking ervan beperkt te worden in de tijd. Voorts zou het continue karakter zoals het wordt voorgesteld in het nieuwe artikel 132 van de Grondwet de inhoud van artikel 131 van de Grondwet kunnen ondergraven.

P. CHEVALIER

N° 6 DE M. CHEVALIER

Article unique

Compléter cet article par la disposition suivante :

« Disposition transitoire :

Le présent article cesse de produire ses effets un an après sa publication au Moniteur belge.

JUSTIFICATION

Comme cet article figure au titre VIII « Dispositions transitoires », il y a lieu de limiter ses effets dans le temps. De plus, s'il revêtait un caractère permanent, ainsi que cela est proposé, le nouvel article 132 de la Constitution risquerait de vider de sa substance l'article 131 de la Constitution.

N° 7 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

Enig artikel

Het voorgestelde artikel 132 doen voorafgaan van een lid dat luidt als volgt :

« De tussen 1 november 1992 en 30 december 1993 aangenomen grondwetswijzigingen treden niet eerder in werking dan nadat de Kamers de wijzigingen op het stuk van de nummering en de terminologie hebben aangenomen overeenkomstig de in de volgende leden vastgestelde procedure. »

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe van artikel 132 een echte grondwettelijke bepaling te maken, zoals de opneming daarvan onder Titel VIII van de Grondwet en de verklaring tot herziening vereisen.

N° 7 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

Article unique

Faire précéder l'article 132 proposé par l'alinéa suivant :

« Les modifications constitutionnelles votées entre le 1er novembre 1992 et le 30 décembre 1993 n'entreront en vigueur qu'après que les Chambres aient adopté les adaptations numérologiques et terminologiques des dispositions constitutionnelles, selon la procédure fixée aux alinéas suivants. »

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à faire de l'article 132 une véritable disposition constitutionnelle, tel que le requièrent sa place sous le Titre VIII de la Constitution et la déclaration de révision.

- D. REYNDERS
- D. DUCARME
- A. DUQUESNE
- J. SIMONET

N° 8 VAN DE HEER CHEVALIER

Enig artikel

Tussen de woorden « grondwetgevende Kamers » en de woorden « kunnen de nummering » de woorden « hiertoe gemachtigd door de Verklaring tot herziening van de Grondwet van 17 oktober 1991 » invoegen.

VERANTWOORDING

Deze tekst zorgt ervoor dat er wordt tegemoetgekomen aan de visie van de eerste minister. Met dit amendement wordt de in artikel 132 van de Grondwet toegekende bevoegdheid in de tijd beperkt en wordt het artikel een daadwerkelijke overgangsbepaling.

P. CHEVALIER

N° 9 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

Enig artikel

In het voorgestelde artikel 132, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid invoegen :

« De eerste minister, de voorzitter van de Senaat of de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers kunnen de Afdeling Wetgeving van de Raad van State om een gemotiveerd advies verzoeken over het voorontwerp of het voorlopig voorstel tot wijziging van de tekst van de Grondwet, met toepassing van de in dit artikel bepaalde procedure. »

N° 9 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

Article unique

A l'article 132 proposé, entre les premier et deuxième alinéas, insérer l'alinéa suivant :

« Le Premier Ministre, le Président du Sénat ou le Président de la Chambre des représentants peut demander l'avis motivé de la Section de législation du Conseil d'Etat sur l'avant-projet ou l'avant-proposition de modification du texte constitutionnel en application de la procédure fixée à cet article. »

VERANTWOORDING

Om de Grondwet te behoeden voor misbruik van de technische herzieningsprocedure van artikel 132 moeten de eerste minister en de voorzitters van Kamer en Senaat zich tot een college van deskundigen kunnen wenden, dat op zijn beurt een gemotiveerd advies kan uitbrengen dat de leden van beide assemblées duidelijk maakt wat de gevolgen van de voorgestelde wijzigingen zijn.

Nº 10 VAN DE HEER REYNDERS c.s.

(Subamendement op amendement nr° 9)

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

« De voorzitter van een van beide vergaderingen is daartoe gehouden als ten minste een derde van de leden van de betrokken vergadering daar om verzoekt. »

Nº 11 VAN DE HEER TANT c.s.

(Subamendement op amendement nr° 1, Stuk n° 738/2)

Enig artikel

1) In het eerste lid, de woorden « afdelingen aanpassen en de terminologie » vervangen door de woorden « afdelingen aanpassen, de terminologie ».**2) Het eerste lid aanvullen met wat volgt :**

« en de Nederlandse, de Franse en de Duitse teksten van de Grondwet met elkaar in overeenstemming te brengen. »

VERANTWOORDING

Op heel wat plaatsen is alvast de Nederlandse tekst taalkundig niet helemaal correct.

Wij verwijzen bijvoorbeeld naar artikel 62 van de Grondwet waar staat : « De Koning *kan* niet tegelijk hoofd van een andere Staat zijn ... »

Uit louter taalkundige overwegingen zou het woordje « *kan* » moeten worden vervangen door « *mag* ».

JUSTIFICATION

Il importe, afin de garantir la Constitution contre un détournement de l'esprit de la procédure de révision technique de l'article 132, de permettre au Premier Ministre et aux Présidents de la Chambre des représentants et du Sénat, de s'en référer à une institution d'experts qui pourra remettre un avis motivé susceptible d'éclairer les membres des deux assemblées sur les conséquences des adaptations proposées.

Nº 10 DE M. REYNDERS ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 9)

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

« Le Président d'une des assemblées y est tenu lorsqu'un tiers au moins des membres de l'assemblée concernée en font la demande. »

D. REYNDERS
J. SIMONET
A. DUQUESNE

Nº 11 DE M. TANT ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 1, Doc. n° 738/2)

Article unique

1) Dans le texte néerlandais du premier alinéa, remplacer les mots « afdelingen aanpassen en de terminologie » par les mots « afdelingen aanpassen, de terminologie is ».**2) Compléter le premier alinéa par ce qui suit :**

« et pour assurer la concordance entre les textes français, néerlandais et allemand de la Constitution. »

JUSTIFICATION

Le texte néerlandais présente de nombreuses incorrections linguistiques.

Nous renvoyons à cet égard à l'article 62 de la Constitution, qui est libellé comme suit : « De Koning *kan* niet tegelijk hoofd van een andere Staat zijn ... »

D'un point de vue strictement linguistique, il conviendrait de remplacer le mot « *kan* » par le mot « *mag* ».

Bovendien zou van deze gelegenheid kunnen worden
gebruik gemaakt om het gebruik van hoofdletters correct
te regelen.

P. TANT
M. AELVOET
V. ANCIAUX
V. FEAUX
R. LANDUYT
T. MERCKX-VAN GOEY
G. SENECA
R. THISSEN

On pourrait en outre profiter de cette occasion pour
régler l'emploi des majuscules.